

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

KOMISIJA TARNYBINIAM NUSIŽENGIMUI TIRTI, SUDARYTA LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRO 2017 M. SAUSIO 4 D. ĮSAKYMU NR. 1K-6 „DĖL KOMISIJOS TARNYBINIAM NUSIŽENGIMUI TIRTI SUDARYMO“

Lietuvos Respublikos finansų ministrui
Viliui Šapokai

IŠVADA DĖL TARNYBINIO NUSIŽENGIMO TYRIMO DĖL VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS VIRŠININKO GALIMAI PADARYTO TARNYBINIO NUSIŽENGIMO

2017 m. sausio 20 d. Nr. 12.13-TN2
Vilnius

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2017 m. sausio 4 d. gavo Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2017 m. sausio 4 d. raštą Nr. 4-01-82 „Dėl informacijos apie galimą tarnybinį nusižengimą“, kuriame nurodyta, kad Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau vadinama - STT) disponuoja informacija apie Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau vadinama – VMI) viršininko D.B. galimai padarytą korupcinio pobūdžio neteisėtą veiką, turinčią tarnybinio nusižengimo požymių.

Lietuvos Respublikos finansų ministras, vadovaudamasis Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977 „Dėl Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių“ (toliau vadinama – Tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklės), nuostatomis bei atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2017 m. sausio 4 d. raštą Nr. 4-01-82 „Dėl informacijos apie galimą tarnybinį nusižengimą“, sudarė komisiją tarnybiniam nusižengimui tirti (toliau vadinama – Komisija) ir pavadė šiai Komisijai atlikti tarnybinio nusižengimo tyrimą dėl VMI viršininko D.B. galimai padaryto tarnybinio nusižengimo (*Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. sausio 4 d. įsakymas Nr. 1K-6 „Dėl komisijos tarnybiniam nusižengimui tirti sudarymo“*).

Komisija, vadovaudamasi Tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklių 7 punktu, kuriame nustatyta, kad komisija tarnybiniam nusižengimui tirti per 5 darbo dienas nuo komisijos tarnybiniam nusižengimui tirti sudarymo surašo pranešimą apie tarnybinį nusižengimą pagal Tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklių priedą, kuriuo pasirašytinai informuoja valstybės tarnautoją, įtariamą padariusį tarnybinį nusižengimą, kad pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas ir kartu pateikia nurodytam valstybės tarnautojui turimą informaciją apie tarnybinį nusižengimą, 2017 m. sausio 9 d. surašė pranešimą apie tarnybinį nusižengimą Nr. 12.13-TN1 ir tą pačią dieną

Bradauskotyrimasnuasmenintas

pasirašytinai informavo VMI viršininką D.B., kad jis yra įtariamas padaręs šurkščius tarnybinius nusižengimus ir kartu pateikė visą turimą informaciją (*Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2017 m. sausio 4 d. raštą Nr. 4-01-82 „Dėl informacijos apie galimą tarnybinių nusižengimą“*) apie galimai padarytus tarnybinius nusižengimus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad pranešimo apie tarnybinių nusižengimą paskirtis yra pranešti asmeniui, dėl kurio pradėtas tarnybinis tyrimas, apie tyrimo pradžią, informuoti kokio nusižengimo padarymu jis yra įtariamas ir taip sudaryti jam galimybę teikti savo paaiškinimus, atsikirtimus bei įrodymus, todėl pranešime apie tarnybinių nusižengimą turi būti tiksliai nurodoma, kokio tarnybinio nusižengimo padarymu yra įtariamas valstybės tarnautojas (nurodomi konkretūs jo veiksmai (neveikimas), padarymo laikas ir kitos reikšmingos aplinkybės (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. gegužės 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A2-473/2007*). Atsižvelgusi į tai, Komisija pranešime apie tarnybinių nusižengimą tiksliai nurodė kokių šurkščių tarnybinių nusižengimų padarymu yra įtariamas VMI viršininkas D.B., pateikė visą turimą su įtariamais tarnybiniais nusižengimais susijusią informaciją ir sudarė realias galimybes VMI viršininkui D.B. pateikti savo paaiškinimus, atsikirtimus bei įrodymus.

Lietuvos Respublikos finansų ministras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau vadinama – VTĮ) 34 straipsnio 2 dalies 2 punktu ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. sausio 4 d. įsakymą Nr. 1K-6 „Dėl komisijos tarnybiniam nusižengimui tirti sudarymo“, nušalino D.B. nuo VMI viršininko pareigų tarnybinio nusižengimo tyrimo laikotarpiui (*Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. sausio 9 d. įsakymas Nr. MI-05 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko Dainoro Bradausko nušalinimo nuo pareigų“*).

Tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklių 12 punkte yra nurodyta, kad komisija tarnybiniam nusižengimui tirti, siekdama gauti tarnybiniam nusižengimui tirti reikalingą informaciją, turi teisę apklausti su tarnybinio nusižengimo tyrimu susijusius valstybės tarnautojus (darbuotojus), patikrinti su tarnybiniu nusižengimu susijusius faktinius duomenis vietoje, kreiptis dėl informacijos ir dokumentų, susijusių su tarnybinio nusižengimo tyrimu, į valstybės ir savivaldybės institucijas ir įstaigas, juridinius ir fizinius asmenis, konsultuotis su reikiamais specialistais. Komisija, atsižvelgusi į aptartos teisės normos nuostatas bei siekdama gauti tarnybiniam nusižengimui tirti reikalingos papildomos informacijos, kreipėsi dėl šios informacijos į STT (Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. sausio 9 d. raštas Nr. 3-1 „Dėl informacijos, reikalingos tarnybiniam tyrimui“), VMI (Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. sausio 9 d. raštas Nr. 3-2 „Dėl informacijos“) ir Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją (toliau vadinama – VTEK) (Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. sausio 11 d. raštas Nr. (12.36)-6K-1700242 „Dėl privačių interesų deklaracijos“).

2017 m. sausio 10 d. Komisija gavo STT turimą medžiagą, pagrindžiančią Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2017 m. sausio 4 d. rašte Nr. 4-01-82 „Dėl informacijos apie galimą tarnybinių nusižengimą“ nurodytas aplinkybes (*Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2017 m. sausio 10 d. raštas Nr. 4-01-268 „Dėl informacijos, reikalingos tarnybiniam tyrimui tirti“*).

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. sausio 12 d. raštu Nr. (13.2-38)-R-249 „Dėl informacijos pateikimo“ pateikė Komisijai papildomą tarnybinio nusižengimo tyrimui reikalingą informaciją.

2017 m. sausio 16 d. VMI viršininkas D.B., laikinai nušalintas nuo VMI viršininko pareigų, Komisijai pateikė raštiškus paaiškinimus į 2017 m. sausio 9 d. pranešime apie tarnybinių nusižengimą Nr. 12.13-TN1 Komisijos suformuluotus klausimus (toliau vadinama – Paaiškinimas). Paaiškiniame VMI viršininkas D.B. be atsakymų į pranešime apie tarnybinių nusižengimą Komisijos pateiktus klausimus, taip pat nurodė, kad dėl jo nušalinimo nuo VMI viršininko pareigų, jis negali pridėti dokumentų, kurie padėtų greitai ir objektyviai atlikti tarnybinių tyrimą. Be to, D.B. taip pat paaiškino, kad jis nėra „kabinietinis“ vadovas, plačiai bendrauja su įvairių žiniasklaidos priemonių atstovais, vadovais, taip pat dalyvauja asocijuotų verslo struktūrų ir žiniasklaidos rengiamuose susitikimuose ir konferencijose, nes toks bendravimas padeda siekti VMI kaip institucijai reikalingų tikslų – kelia pasitikėjimą VMI, padeda asmenims suvokti mokesčių mokėtojų į biudžetą naudą bei

padeda surinkti mokesčius į biudžetą. Kartu D.B. atkreipia Komisijos dėmesį, ar šiuo metu VMI vykdamas UAB „Vilniaus prekyba“ ir koncerno „MG Baltic“ įmonių grupės ir akcininkų mokesčius patikrinimus, jo atžvilgiu inicijuotas tarnybinio nusižengimo tyrimas nėra spaudimas VMI, VMI vadovui bei darbuotojams.

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija 2017 m. sausio 17 d. raštu Nr. S-94-(2.5) „Dėl privačių interesų deklaracijų“ pateikė VMI viršininko D.B. privačių interesų deklaracijų patvirtintas kopijas.

VTĮ 28 straipsnyje yra nurodyta, kad valstybės tarnautojai už tarnybinius nusižengimus traukiami tarnybinėn atsakomybėn. Įstatymų leidėjas apibrėžė, kad tarnybinis nusižengimas yra valstybės tarnautojo pareigų neatlikimas arba netinkamas atlikimas dėl valstybės tarnautojo kaltės (VTĮ 2 str. 12 d.). Bendrosios valstybės tarnautojų pareigos įtvirtintos VTĮ 15 straipsnio 1 dalies 1-11 punktuose. Šio straipsnio 2 dalyje yra nustatyta, kad įstatymai gali nustatyti ir kitų valstybės tarnautojų pareigų. Atitinkamas viešojo administravimo sritis reglamentuojantys įstatymai nustato specialiąsias tik tos srities valstybės tarnautojų pareigas. Kiekvienai valstybės tarnautojo pareigybei priskirtos funkcijos nurodomos pareigybių aprašymuose, parengtuose ir patvirtintuose Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 685 „Dėl Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Tarnybinės atsakomybės tikslas yra tiek tarnybos pažeidimų prevencija, tiek ir pažeidėjo nubaudimas už netinkamą tarnybos funkcijų atlikimą. Tarnybinis nusižengimas yra viena iš teisės pažeidimų rūšių, todėl jam būdingi visi teisės pažeidimo elementai, t. y. objektas, objektyvioji pusė, subjektas ir subjektyvioji pusė. Tik esant šių elementų visumai vienu metu galima konstatuoti, kad yra tarnybinis nusižengimas, sukeliantis tarnybinę atsakomybę. Tarnybinio nusižengimo subjektu laikomas valstybės tarnautojas, turintis tarnybinį teisnumą ir veiksnumą. Tarnybos pažeidimo objektu pripažįstama nustatyta valstybės tarnybos tvarka. Tarnybinio nusižengimo objektyvioji pusė – tai valstybės tarnautojo neteisėtas elgesys (bendrųjų tarnybos pareigų, nustatytų VTĮ, atitinkamų viešojo administravimo veiklos sričių valstybės tarnautojų pareigų, nustatytų specialiais įstatymais, detalizuotų pareigybių aprašymuose ir kituose aktuose, neatlikimas arba netinkamas atlikimas). Tarnybinio nusižengimo subjektyvioji pusė – tai valstybės tarnautojo, neatlikusio ar netinkamai atlikusio pareigas, kaltė, kuri gali pasireikšti tiek tyčios, tiek ir neatsargumo forma.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra ne kartą pažymėjęs, jog tam, kad valstybės tarnautojas būtų patrauktas tarnybinėn atsakomybėn, nepakanka vien fakto, kad valstybės tarnautojas neatliko savo pareigų arba jas atliko netinkamai, konstatavimo, o tam būtina nustatyti, ar atitinkamuose valstybės tarnautojo veiksmuose yra tarnybinio nusižengimo sudėtis: nustatytas pažeidimo padarymo faktas, jį padaręs tarnautojas, pasekmės, priežastinis ryšys tarp veikos ir pasekmių, tarnautojo kaltė (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. lapkričio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-525-1457/2010; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. gruodžio 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-146-1958/2008*). Tai reiškia, kad vien teisės normų ir jų turinio (kuriuose įtvirtinti bendro pobūdžio elgesio standartai) nurodymas, nenustatant visų būtinų tarnybinio nusižengimo sudėties elementų, negali būti teisiniu pagrindu tarnybinei atsakomybei atsirasti.

VTĮ 29 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad šiurkštus tarnybinis nusižengimas – tai nusižengimas, kuriuo šiurkščiai pažeidžiamos valstybės tarnybos bei kitų valstybės tarnautojo veiklą reglamentuojančių įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nuostatos arba kitaip šiurkščiai nusižengiama valstybės tarnautojo pareigoms ar valstybės tarnautojo veiklos etikos principams. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas VTĮ 29 straipsnio 5 dalį, atkreipia dėmesį, kad joje nurodyti valstybės tarnybos bei kitų valstybės tarnautojo veiklą reglamentuojančių įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nuostatų ar valstybės tarnautojo veiklos etikos principų pažeidimai (VTĮ 15 str. taikymo požiūriu, tai yra valstybės tarnautojui nustatytų pareigų nesilaikymas, kuris gali būti pakankamu pagrindu patraukti valstybės tarnautoją tarnybinėn atsakomybėn) savaime negali būti laikomi šiurkščiais tarnybiniais nusižengimais (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. liepos 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-825/2014*). Tam, kad tokie VTĮ 15 straipsnyje nustatytų pareigų pažeidimai būtų pripažinti

šiuurkščiais tarnybiniais nusižengimais, yra būtina nustatyti, kad juose taip pat yra šiuurkštumo elementai, t. y. įstatymų ypatingai saugomų vertybių pažeidimo elementai (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. liepos 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-143-1354/2013*). Atkreiptinas dėmesys, kad VTĮ 29 straipsnyje nėra pateiktas šiuurkštaus tarnybinio pažeidimo sąvokos apibūdinimas, tačiau šio straipsnio 6 dalyje yra pateiktas šiuurkščių tarnybinių nusižengimų nebaigtinis sąrašas, kuris kiekvienu konkrečiu atveju turi būti taikomas, sprendžiant, ar valstybės tarnautojo padarytas tarnybinis nusižengimas gali būti priskirtas prie šiuurkščių.

Pranešime apie tarnybinių nusižengimą VMI viršininkas D.B. yra įtariamas padaręs:

1. *šiuurkštų tarnybinių nusižengimą, nustatytą VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 1 punkte – valstybės tarnautojo elgesys, susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu, diskredituojantis valstybės tarnybą, žeminantis žmogaus orumą, ar kiti veiksmai, tiesiogiai pažeidžiantys žmonių konstitucines teises ;*

2. *šiuurkštų tarnybinių nusižengimą, nustatytą VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 3 punkte – korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinti veika, susijusi su tarnybinių pareigų atlikimu, nors už šią veiką valstybės tarnautojas ir nebuvo traukiamas baudžiamojon ar administracinėn atsakomybėn;*

3. *šiuurkštų tarnybinių nusižengimą, nustatytą VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 4 punkte – piktnaudžiavimas tarnyba ir šiuurkštus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimas.*

Dėl VTĮ 29 str. 6 d. 1 p. numatyto šiuurkštaus tarnybinio nusižengimo – valstybės tarnautojo elgesys, susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu, diskredituojantis valstybės tarnybą, žeminantis žmogaus orumą, ar kiti veiksmai, tiesiogiai pažeidžiantys žmonių konstitucines teises.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad veiksmai, diskredituojantys valstybės tarnybą yra siejami su teisiškai reikšmingų aplinkybių buvimu: pirma, turi būti nustatyta valstybės tarnautojo kaltė dėl tam tikros veikos (veikimo ar neveikimo), priešingos teisei ar tarnybinės etikos normų reikalavimams, padarymo, ir, antra, – ši veika turi sukelti pasekmes – pažeminti valstybės tarnybos autoritetą, griauti pasitikėjimą valstybės įstaiga arba ją kompromituoti. Be to, teismo nuomone, valstybės tarnybos autoriteto pažeminimas, pasitikėjimo valstybės institucija ar įstaiga griovimas ar kompromitavimas turi būti akivaizdūs. Nesant bent vieno iš šių elementų, valstybės tarnautojo atsakomybė minėtu pagrindu negalima (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. balandžio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-812-146/2016*).

Reikalavimas nustatyti akivaizdų valstybės tarnybos diskreditavimą, pasitikėjimo atitinkama valstybės įstaiga griovimą arba jos kompromitavimą yra vertinamojo pobūdžio bei sietinas su visuomenėje galiojančių įprastinių moralės nuostatų ir teisėtų lūkesčių, kurių visuomenė tikisi iš valstybės tarnautojų, požiūriu. Minėtos pasekmės gali būti nustatytos, atsižvelgiant į valstybės tarnautojo padaryto pažeidimo pobūdį, jo kaltės formą, pažeidimo padarymo aplinkybes, pažeidimu sukeltas pasekmes ir kt. Taip pat turi būti įvertinama, ar valstybės tarnautojo padaryta veika (veiksmai ir/ar neveikimas) akivaizdžiai kertasi su visuomenėje galiojančiomis moralės nuostatomis bei visuomenės teisėtais lūkesčiais, kurių visuomenė tikisi iš valstybės tarnautojų (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. balandžio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-812-146/2016*).

Minėjome, kad tam, jog valstybės tarnautojas būtų patrauktas tarnybinėn atsakomybėn, būtina nustatyti, ar atitinkamuose valstybės tarnautojo veiksmuose yra tarnybinio nusižengimo sudėtis: nustatytas pažeidimo padarymo faktas, jį padaręs tarnautojas, pasekmės, priežastinis ryšys tarp veikos ir pasekmių, tarnautojo kaltė.

D.B. į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigas ketverių metų kadencijai paskirtas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. MI-73 „Dėl D.B. perkėlimo į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigas“.

Pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigybės aprašymą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. 1K-246 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigybės aprašymo tvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos

finansų ministro 2014 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1K-467 redakcija), Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigybė yra priskiriama valstybės tarnautojo – įstaigos vadovo pareigybei.

Bendrosios valstybės tarnautojų pareigos yra įtvirtintos VTĮ 15 straipsnio 1 dalies 1 – 11 punktuose. Atitinkamų viešojo administravimo veiklos sričių valstybės tarnautojų pareigos yra nustatytos ir specialiaisiais įstatymais. Valstybės tarnautojų bendrosios pareigos gali būti pažeistos tik valstybės tarnautojui padarant konkrečiai apibrėžtą veiką, t. y. pažeidžiant atitinkamo teisės akto atitinkamą teisės normą (straipsnį, dalį, punktą). Tam, kad valstybės tarnautojas galėtų būti pripažintas kaltu pažeidęs įstatymu nustatytą bendrąją pareigą ar blanketinę įstatymo normą, tarnybinio patikrinimo metu nustatyta veika (konkretus tarnybinis nusižengimas) tarnybinio patikrinimo išvadoje turi būti kvalifikuota ne tik pagal blanketinę normą, o ir pagal atitinkamo teisės akto konkrečią (pažeistą) normą.

VTĮ 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte yra nustatyta, kad valstybės tarnautojai privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų; VTĮ 15 str. 1 dalies 4 p. – tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku atlikti pavedamas užduotis.

Mokesčių administratoriaus funkcijas, teises ir pareigas nustato Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas (toliau vadinama – MAĮ). MAĮ 15 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad valstybės institucija, atsakinga už šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytų mokesčių, išskyrus muitus, administravimą Lietuvoje, yra Valstybinė mokesčių inspekcija. Jokios kitos valstybės įstaigos arba institucijos negali atlikti mokesčių administratoriaus funkcijų, išskyrus šiame įstatyme arba atitinkamo mokesčio įstatyme tiesiogiai nustatytus atvejus (MAĮ 15 str. 3 d.). Valstybinę mokesčių inspekciją sudaro Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (centrinis mokesčių administratorius) ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos (vietos mokesčių administratoriai) (MAĮ 18 str.). Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos vadovauja viršininkas (MAĮ 20 str. 1 d.). Centrinio mokesčių administratoriaus teisinis statusas, uždaviniai, funkcijos, teises ir pareigos bei darbo organizavimas ir veiklos kontrolė yra nustatyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymo Nr. 1K-183 redakcija) (toliau vadinama – VMI nuostatai).

VMI nuostatų 16 punkte nustatyta, kad Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos vadovauja viršininkas, kurį ketverių metų kadencijai į pareigas priima ir iš pareigų atleidžia Lietuvos Respublikos finansų ministras. VMI nuostatų 18 punkte yra nustatytos VMI viršininko pareigos. Šios VMI viršininko pareigos detalizuotos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigybės aprašyme, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. 1K-246 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigybės aprašymo tvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1K-467 redakcija).

VMI nuostatuose nustatyta, kad VMI viršininkas vadovauja VMI ir visai Valstybinei mokesčių inspekcijai, planuoja, organizuoja, kontroliuoja VMI darbą ir atsako už jos veiklą bei savo funkcijų vykdymą (18.1 p.); užtikrina, kad būtų laikomasi įstatymų ir vykdomi kiti teisės aktai (18.2 p.); vykdo įstatymuose bei kituose teisės aktuose viršininkui pavestas kitas funkcijas (18.21 p.).

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigybės aprašyme, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. 1K-246 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko pareigybės aprašymo tvirtinimo“, nustatytos šios viršininko funkcijos: vadovauti VMI ir visai Valstybinei mokesčių inspekcijai, planuoti, organizuoti, kontroliuoti VMI darbą ir atsakyti už jos veiklą bei savo funkcijų vykdymą (7.1 p.); užtikrinti, kad būtų laikomasi įstatymų ir vykdomi kiti teisės aktai (7.2 p.); vykdyti kitas Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, finansų ministro įsakymų ir kitų teisės aktų jam pavestas funkcijas (7.22 p.).

Tarnybinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad VMI viršininkas D.B., vykdydamas tarnybines pareigas, ne darbo vietoje darbo dienomis ir darbo metu buvo keturis kartus susitikęs su koncerno „MG Baltic“ viceprezidentu R.K. (*Lietuvos Respublikos specialiuju tyrimu tarnybos Vilniaus valdybos 2017 m. sausio 9 d. kriminalinės žvalgybos veiksmų (apžiūros) atlikimo protokolas Nr. 18-14-2) (toliau vadinama – Protokolas).*

MAĮ 38 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad informacija apie mokesčių mokėtoją, pateikta mokesčių administratoriui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik teisėtiems tikslams. MAĮ 38 straipsnio 2 dalyje nustatyta kokia informacija nelaikoma paslapyje: mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris, taip pat atskirų mokesčių mokėtojų registrų, duomenų bazių mokesčių mokėtojams suteikti identifikaciniai numeriai; įregistravimo į mokesčių mokėtojų registrą ir į kitus šios dalies 1 punkte nurodytus registrus bei duomenų bazes datos, taip pat išregistravimo datos; mokesčių mokėtojo – juridinio asmens sumokėtų (įskaitytų) mokesčių suma; mokesčių mokėtojo – fizinio asmens sumokėtų (įskaitytų) mokesčių suma nelaikoma paslapyje įstatymų nustatytais atvejais; mokesčių mokėtojo mokestinės nepriemokos suma; informacija, susijusi su mokesčių teisės aktų pažeidimais, kai mokesčių mokėtojo kaltė už mokesčio įstatymo pažeidimus įrodyta. Nurodytą informaciją mokesčių administratorius gali paskleisti be mokesčių mokėtojo sutikimo ir žinios ir jei įstatymai nenustato ko kita, mokesčių administratoriaus turimos nelaikomos paslaptimi informacijos apie mokesčių mokėtoją paskleidimo tretiesiems asmenims atvejus, būdus, mastą ir tvarką pagal savo kompetenciją nustato centrinis mokesčių administratorius (MAĮ 38 str. 3 d.).

Tarnybinio tyrimo metu nustatyta, kad VMI viršininkas D.B., susitikimo, kuris įvyko 2015 m. rugpjūčio 7 d. viešbučio „Amberton“ restorane „La Cave“, su koncerno „MG Baltic“ viceprezidentu R.K. metu, aptarinėjo VMI atliktus ir atliekamus UAB „Vilniaus prekyba“ ir jų akcininkų kontrolės veiksmus (Protokolo 5-7 psl.). Tokiu būdu VMI viršininkas D.B. atskleidė koncerno „MG Baltic“ viceprezidentui R.K. informaciją, žinomą tik mokesčių administratoriui, apie mokesčių mokėtojus J.N., G.M. M.M. (atskleidė informaciją apie šių asmenų patikrinimus ir jiems priskaičiuotas mokesčių sumas) bei UAB „Leksita“ (informaciją apie įmonės mokestinio tyrimo procesą) ir tokiu būdu pažeidė MAĮ 38 straipsnio 1 dalį, kurioje pasakyta, kad informacija apie mokesčių mokėtoją, pateikta mokesčių administratoriui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik teisėtiems tikslams; MAĮ 38 straipsnio 2 dalies 6 punktą, kuriame teigiama, kad paslapyje nelaikoma informacija, susijusi su mokesčių teisės aktų pažeidimais, kai mokesčių mokėtojo kaltė už mokesčio įstatymo pažeidimus įrodyta. Mokesčių mokėtojo kaltė laikoma įrodyta, kai mokesčių mokėtojas per įstatymų nustatytus terminus ir tvarka neapskundė mokesčių administratoriaus veiksmų arba kai apskundus mokesčių administratoriaus veiksmus skundą nagrinėjanti institucija savo sprendimu jų nepripažįsta neteisėtais ir tokio sprendimo mokesčių mokėtojas įstatymų nustatytais terminais bei tvarka neapskundė, arba kai skundą nagrinėjančios institucijos sprendimas, nepripažįstantis mokesčių administratoriaus veiksmų neteisėtais, yra galutinis. MAĮ 32 straipsnio 3 ir 5 punktus, kuriuose teigiama, kad mokesčių administratorius, atlikdamas savo funkcijas, privalo tiksliai laikytis mokesčių teisės aktų bei užtikrinti informacijos apie mokesčių mokėtoją slaptumą.

Pažymėtina, kad tarnybinio tyrimo metu nustatyta, kad 2013 m. rugpjūčio 1 d., 2015 m. kovo 30 d. ir 2015 m. kovo 30 d. buvo atlikti atitinkamai J.N., G.M. ir M.M. mokestiniai patikrinimai ir Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimais patvirtintos mokėtinos mokesčių, baudų ir delspinigių sumos ir dėl nurodytų mokesčių mokėtojų mokestinių patikrinimų rezultatų vyksta mokestiniai ginčai (*Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. sausio 12 d. raštas Nr. (13.2-38)-R-249 „Dėl informacijos pateikimo“*). Ši nustatyta aplinkybė patvirtina tai, kad informacija apie minėtus mokesčių mokėtojus ir jiems priskaičiuotas mokėtinas mokesčių sumas turėjo būti laikomos paslapyje kol vyko mokestiniai ginčai ir negalėjo būti atskleista. Taip pat tyrimo metu nustatyta, kad UAB „Leksita“ (buvusi „Vilniaus prekyba“) mokestinis tyrimas pradėtas 2015 m. rugpjūčio 28 d. dėl identifikuotų galimo mokesčių vengimo rizikų, atsižvelgiant į bendrovės akcininko M.M. pateiktą informaciją (mokestinis tyrimas baigtas 2016 m. liepos 15 d.).

MAĮ 37¹ straipsnio 1 dalis nustato, kad mokesčių mokėtojas turi teisę kreiptis į mokesčių administratorių su prašymu pritarti jo siūlomam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui. Šio straipsnio 3 dalis nustato, kad mokesčių administratorius, išnagrinėjęs prašymą,

priima vieną iš šių sprendimų: pritarti prašyme nurodytam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui arba nepritarti prašyme nurodytam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui. Mokesčių administratorius, priėmęs sprendimą pritarti prašyme nurodytam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui, įsipareigoja, kontroliuodamas, ar šis mokesčių mokėtojas teisingai apskaičiavo, deklaravo ir mokėjo mokesčius, taikyti mokesčių teisės aktų nuostatas būsimajam sandoriui taip, kaip nurodyta sprendime. Mokesčių administratoriui priėmus sprendimą nepritarti prašyme nurodytam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui, šiame sprendime mokesčių administratorius turi nurodyti nepritarimo priežastis. MAĮ 37¹ straipsnio 8 dalis nustato, kad minėtų prašymų pateikimo ir nagrinėjimo tvarką nustato centrinis mokesčių administratorius.

Mokesčių mokėtojo prašymo pritarti mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui pateikimo, prašymo nagrinėjimo, mokesčių administratorių įpareigojančio sprendimo priėmimo ir pakeitimo taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. VA-105 „Dėl Mokesčių mokėtojo prašymo pritarti mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui pateikimo, prašymo nagrinėjimo, mokesčių administratorių įpareigojančio sprendimo priėmimo ir pakeitimo taisyklių patvirtinimo“, 7 punktą nustato, kad prašymą mokesčių mokėtojas turi pateikti VMI.

MAĮ 7 straipsnyje yra įtvirtintas mokesčių mokėtojų lygybės principas, kuris reiškia, kad taikant mokesčių įstatymus, visi mokesčių mokėtojai dėl šių įstatymų nustatytų sąlygų yra lygūs. Atsižvelgus į šį principą minėtos MAĮ 37¹ straipsnio ir Mokesčių mokėtojo prašymo pritarti mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui pateikimo, prašymo nagrinėjimo, mokesčių administratorių įpareigojančio sprendimo priėmimo ir pakeitimo taisyklių nuostatos turėtų būti taikomos visiems mokesčių mokėtojams vienodai, nesudarant išskirtinių sąlygų jokiam konkrečiam mokesčių mokėtojui.

Tarybinio tyrimo metu nustatyta, kad VMI viršininkas D.B., susitikimo, kuris įvyko 2015 m. rugpjūčio 7 d. viešbučio „Amberton“ restorane „La Cave“, su koncerno „MG Baltic“ viceprezidentu R.K. metu, nurodė koncerno „MG Baltic“ viceprezidentui R.K. prašymą dėl reorganizacijos teikti per Tomą (Komisijai šio asmens tapatybė žinoma) ir pridėti pageidaujama gauti atsakymą ir kartu pažadėjo, kad šis prašymas atsidurs pas jį (D.B.) ir jis toliau informuos apie šio prašymo nagrinėjimo eigą ir jeigu reikės kažką pakoreguos (Protokolo 3 psl.).

Komisijos vertinimu, VMI viršininkas D.B., sutikdamas tarpininkauti mokesčių mokėtojui teikiant prašymą pritarti jo siūlomam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui ir iš anksto tardamasis priimti prašymą kitu būdu, negu nustatyta Mokesčių mokėtojo prašymo pritarti mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui pateikimo, prašymo nagrinėjimo, mokesčių administratorių įpareigojančio sprendimo priėmimo ir pakeitimo taisyklių 7 punkte, galimai sukūrė išskirtines sąlygas konkrečiam mokesčių mokėtojui ir pažeidė nustatytą mokesčių mokėtojų lygybės principą ir atitinkamai MAI 7 straipsnį bei 37¹ straipsnio nuostatas.

D.B., būdamas VMI viršininku, MAI 38 straipsnio 1 dalį, 37¹ ir 7 straipsnio nuostatas pažeidė tyčia, t. y. suvokė daromų teisės aktų pažeidimų pavojingumą ir priešingumą teisei, numatė galimus šios veikos padarinius ir sąmoningai leido jiems atsirasti.

VMI viršininkas D.B., vykdydamas tarnybines pareigas, ne darbo vietoje darbo metu ir darbo laiku susitikdamas su koncerno „MG Baltic“ viceprezidentu R.K., laikydamasis konspiracijos ir atskleisdamas informaciją apie mokesčių mokėtojus ir taip ją panaudodamas neteisėtiems tikslams, taip pat proteguodamas ir sudarydamas išskirtines sąlygas konkrečiam mokesčių mokėtojui, neabejotinai ir akivaizdžiai sumenkino Valstybinės mokesčių inspekcijos autoritetą, diskreditavo valstybės tarnautojo (įstaigos vadovo) vardą, iškraipė VMI veiklos principus ir funkcijas, galimai sudarė sąlygas nesąžiningai veiklai, jo veikla akivaizdžiai kertasi su visuomenėje galiojančiomis moralės nuostatomis bei visuomenės teisėtais lūkesčiais, kurių visuomenė tikisi iš valstybės tarnautojų.

D.B. savo Paaiškinime nurodė, kad su koncerno „MG Baltic“ viceprezidentu R.K. jis bendravo ne kaip su privačiu asmeniniu ir ne asmeniniais klausimais, o kaip su vienos stambiausių Lietuvoje esančių Media (žiniasklaidos) grupės vadovu. D.B. taip pat nurodė, kad žiniasklaida yra

vienas didžiausių Valstybinės mokesčių inspekcijos socialinių partnerių, kuris padeda formuoti visuomenės – mokesčių mokėtojų savimonę dėl mokesčių mokėjimo į valstybės biudžetą. Komisija, detalai susipažinusi, išklausiusi ir įvertinusi STT pateiktą D.B. susitikimų su koncerno „MG Baltic“ viceprezidentu R.K. garso įrašą, jo turinį, daro išvadą, kad toks D.B. teiginys yra vertintinas grynai kaip jo gynybinė pozicija, kuria siekiama išvengti atsakomybės, kadangi susitikimų metu demonstruojama bendravimo forma ir formatai neatitinka jokių dalykinio bendravimo su žiniasklaida kriterijų.

VTĮ 15 straipsnio 1 dalies 5 punkte yra nustatyta, kad valstybės tarnautojai privalo laikytis šiame įstatyme, kituose teisės aktuose nustatytų valstybės tarnautojų veiklos etikos principų ir taisyklių, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus, nepiktnaudžiauti tarnyba.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra pabrėžęs, kad tarnybos valstybei paskirtis – valstybės institucijoms vykdant viešąjį administravimą ir teikiant viešąsias paslaugas garantuoti viešąjį interesą, o ne privačius šia veikla užsiimančių darbuotojų interesus – lemia ypatingą šių asmenų atsakomybę visuomenei už jiems pavestų funkcijų vykdymą. Valstybės tarnybos teikiamos galimybės neturi būti naudojamos asmeniniam pasipelnymui, tarnautojai negali naudotis savo tarnybiniu statusu bei galiomis savo arba artimų asmenų, arba kitų asmenų privaciai naudai gauti (2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Siekiant suderinti valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačius ir visuomenės viešuosius interesus, suteikti viešiesiems interesams pirmenybę prieš privačius interesus ir tokiu būdu užtikrinti valstybinėje tarnyboje priimamų sprendimų nešališkumą, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau vadinama – VPIDVTĮ) 3 straipsnyje yra įtvirtintos asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje, bendrosios prievolės. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra konstatavęs, jog VPIDVTĮ 3 straipsnyje yra pateiktos bendrųjų nuostatų pavidalu suformuluotos valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privalomo elgesio taisyklės (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. spalio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-63-1262/2010*).

VPIDVTĮ 3 straipsnio 1 dalies 1 – 4 punktuose yra nustatyta, kad asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, privalo: nešališkai, sąžiningai ir tinkamai atlikti tarnybines pareigas (3 str. 1 d. 1 p.); teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra (3 str. 1 d. 2 p.); nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti (3 str. 1 d. 3 p.); priimdami sprendimus, vadovautis įstatymais ir visų asmenų lygybės principu (3 str. 1 d. 4 p.); nesinaudoti viešai neskelbiama tarnybine informacija ne tarnybinei veiklai (3 str. 1 d. 5 p.).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje suformuotos valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privalomo elgesio taisyklės yra bendrojo pobūdžio norma, todėl, kiekvienu konkrečiu atveju kvalifikuojant veikos priešingumą teisei, būtina remtis ir kitomis teisės normomis, patvirtinančiomis ar paneigiančiomis veikos priešingumą teisei (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. rugsėjo 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-261-2146/2008*).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra taip pat išaiškinęs, kad Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas savo esme yra prevencinis ir valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo privalo vengti net šališkumo regimybės. Įstatymų leidėjas aiškiai ir nedviprasmiškai įtvirtino atitinkamas teises priemones, kurių turi laikytis asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, kad visuomenei nekiltų jokių abejonių dėl valstybės tarnyboje priimamų sprendimų nešališkumo, skaidrumo, t. y. įstatymų leidėjas, drausdamas asmenims, dirbantiems valstybinėje tarnyboje dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus, dėl kurių atsiranda interesų konfliktas, aiškiai apibrėžė kokių priemonių ir kokia tvarka turi imtis asmuo, dirbantis valstybinėje tarnyboje, siekdamas išvengti interesų konflikto situacijos (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. vasario 21 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-602-230/2013*). Teismas pažymėjo, kad įstatymo pažeidimui konstatuoti nėra būtina nustatyti, jog valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo savo privačius interesus realizavo viešųjų

interesų sąskaita, užtenka to, kad jis neįvykdė įstatymo reikalavimų, o aplinkybė, ar draudimą dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip paveikti sprendimus, kurie sukelia interesų konfliktą, pažeidęs asmuo, dirbantis valstybinėje tarnyboje, pasiekė norimą rezultatą, taip pat nėra teisiškai reikšminga (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugsėjo 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-146-2624/2012*).

Tarnybinio tyrimo kontekste svarbu pastebėti, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad įpareigojimas asmeniui (įstaigos vadovui) elgtis taip, jog nekiltų jokių, net menkiausių abejonų jo nešališkumu, kyla ne tik iš Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų, bet ir iš paties asmens, kaip įstaigos vadovo, statuso bei jam keliamų reikalavimų ir su tuo susijusių visuomenės lūkesčių. (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. birželio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-525-998/2013*).

Konfliktą kelia asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, galimas šališkumas priimant sprendimus, jo teigiamas ar neigiamas nusistatymas. Todėl valstybės tarnautojas, priimdamas sprendimus, privalo vengti net šališkumo regimybės. Toks teisės aiškinimas grindžiamas Interesų derinimo įstatymo 1 straipsnyje įtvirtinta šio įstatymo paskirtimi, kuria siekiama įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. lapkričio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-3154/2010*). Pažymėtina, kad privatus interesas apima ir kitokio pobūdžio, ne būtinai materialinį, suinteresuotumą. Jis gali būti ir nematerialus, bet nukreiptas į konkretaus asmens naudą sukūrimą ar prielaidas tai naudai atsirasti ateityje (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. sausio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-30/2012*).

Tarnybinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad VMI viršininkas D.B., vykdydamas tarnybines pareigas, ne darbo vietoje darbo dienomis ir darbo metu sistemingai ir kryptingai (buvo susitikęs net 4 kartus) susitikinėjo su koncerno „MG Baltic“ viceprezidentu R.K., aptarinėjo mokesčių vengimo schemas ir kitus su mokestiniais patikrinimais susijusius klausimus, nors tuo pačiu metu Valstybinė mokesčių inspekcija atlikinėjo MG Baltic įmonių grupės įmonės mokesčių administravimo veiksmus ir jos akcininkų mokestinius patikrinimus. Už suteiktą informaciją ir glaudų bendradarbiavimą VMI viršininkui buvo žadama atsilyginti, jį palaikyti politinėje arenoje, jo nepamiršti, taip pat buvo įteikiamos dovanos (Protokolas). Tokiais savo veiksmais VMI viršininkas D.B. akivaizdžiai pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1-4 punktus bei sumenkino Valstybinės mokesčių inspekcijos autoritetą, diskreditavo valstybės tarnautojo (įstaigos vadovo) vardą, jo veikla akivaizdžiai kertasi su visuomenėje galiojančiomis moralės nuostatomis bei visuomenės teisėtais lūkesčiais, kurių visuomenė tikisi iš valstybės tarnautojų.

Kartu pabrėžtina, kad VMI vadovui D.B. kaip įstaigos, kuri administruoja Lietuvos Respublikos mokesčius, vadovui taikytini itin aukšti tarnybinės veiklos ir atsakomybės standartai. Visuomenė turi pagrįstų lūkesčių, kad tokie asmenys yra ne tik aukštos profesinės kvalifikacijos, bet ir veikia laikydamiesi aukštesnių moralės ir tarnybinės etikos principų. Vadovaujamas pareigas einantys ir sprendimo galią turintys asmenys, siekdami nepažeisti viešojo intereso, privalo elgtis atsakingai, sąžiningai ir rūpestingai (ir to reikalauti iš kitų), vertinti galimus savo veiksmų ar neveikimo padarinius (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-493/2013*). Tokios šių asmenų prievolės išplaukia iš pareigos ginti valstybės institucijas, kuriai jie vadovauja, reputaciją ir prestižą, užtikrinančius visuomenės pasitikėjimą valdžia ir jos priimamais sprendimais.

D.B Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1-4 punktus pažeidė tyčia, t. y. suvokė daromų teisės aktų pažeidimų pavojingumą ir priešingumą teisei, numatė galimus šios veikos padarinius ir sąmoningai leido jiems atsirasti.

Valstybės tarnautojų veiklos etikos principai yra nustatyti Valstybės tarnybos įstatyme bei Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimu Nr. 968 „Dėl valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių patvirtinimo“ (toliau vadinama – Taisyklės). Šių Taisyklių tikslas yra apibrėžti veiklos ir elgesio principus, kurių turi laikytis valstybės tarnautojas, įgyvendindamas savo teises, vykdydamas teisės

aktuose nustatytas pareigas bei funkcijas, ir taip didinti visuomenės pasitikėjimą valstybės tarnautojais.

Valstybės tarnautojas, vykdydamas savo pareigas ir funkcijas, privalo gerbti žmogų, jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas; vienodai tarnauti visiems žmonėms; būti teisingas ir nepiktinaudžiauti jam suteiktomis galiomis; elgtis taip, kad visuomenė pasitikėtų viešuoju administravimu ir valstybės tarnautojais; nesinaudoti ir neleisti naudotis tarnybine informacija kitaip, negu nustato teisės aktai; elgtis politiškai neutraliai; vykdyti savo pareigas rūpestingai ir atsakingai, atsižvelgdamas į visuomenės interesus; vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto; būti nepaperkamas, nepriimti dovanų, būti lojalus ir paslaugus visuomenei ir savo vadovybei bei kolegoms; būti mandagus, malonus, tolerantiškas, pagarbiai elgtis su kitais valstybės tarnautojais ir žmonėmis; visose situacijose veikti profesionaliai, pripažinti savo klaidas ir jas taisyti.

Tarnybinio tyrimo metu nustatyta, kad VMI viršininkas D.B., vykdydamas savo tarnybines pareigas, šiurkščiai pažeidė valstybės tarnautojo veiklos etikos principus, t. y. susitikimų su koncerno „MG Balti“c viceprezidentu R.K. metu viešojoje vietoje (*viešbučio „Amberton“ restoranas „La Cave“; viešbučio „Radisson Blu Hotel Lietuva“ kavinė*) buvo labai nemandagus, savo kalboje vartojo daug necenzūrinių žodžių (*pizdū, pizdiec, blet, pohui*), žargonų (*dedam skersą, pacherinai, priešugalinai*), būdamas įstaigos vadovu elgėsi neprofesionaliai ir rodė aiškią nepagarbą aukščiausio lygio valstybės politikams ir valstybės pareigūnams bei valstybės institucijoms, juos šmeižė, įžeidinėjo (*„Guogai papą čiulpia“*), demonstravo savo kaip VMI vadovo galias ir galimybes (*„aš nebijau nieko“*, *„su darbiečiais, su paksistais aš dabar biškį juos už konkolų paėmęs“*, *„bus blogai tau ir tavo tėvui“*, *„norėjau imt Palucką, nes jis naglas, šlykštus tipas yra“*), nevengė viešųjų ir privačių interesų konfliktų (*„gerai pagalvok kur tavo personalijai ne tokie geri santykiai, ar nėra santykių“*, *„norėčiau susipažinti su Eligijum, kad būtų tiesioginis kontaktas“*, *„su konservais irgi yra neutralu“*), priiminėjo dovanas (*„čia va, gimtadienio proga. Čia Lietuvoj yra kokį 30 žmonių, kurie tokį turi“*), piktnaudžiavo jam suteiktais įgalinimais (*„esu pasakęs chebrai taip, sakau, fanatizmo nereikia.“*, *„bandau nukreipt, kad pagrindinis tikslas yra nustatyti įstatymų spragas“*). Pažymėtina, kad D.B. savo paaiškinime yra nurodęs, kad su koncerno „MG Baltic“ viceprezidentu R.K. susitikinėjo ne kaip su privačiu asmeniu ir ne asmeniniais klausimais, o kaip su vienos stambiausių Lietuvoje esančiu Media (žiniasklaidos) grupės vadovu.

Aptarta D.B. veika akivaizdžiai pažeidžia valstybės tarnautojų veiklos etikos principus, nustatytus Valstybės tarnybos įstatymo 3 str. bei Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklėse. Komisijos nuomone, visi šie šiurkštūs tarnybinės etikos pažeidimai akivaizdžiai menkina valstybės institucijų autoritetą, diskredituoja valstybės tarnautojo vardą, formuoja blogą įvaizdį apie valstybės tarnybą kaip tokią.

Dėl VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 3 punkte numatyto šiurkštaus tarnybinio nusižengimo – korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinti veika, susijusi su tarnybinių pareigų atlikimu, nors už šią veiką valstybės tarnautojas ir nebuvo traukiamas baudžiamojon ar administracinėn atsakomybėn.

Kokios nusikalstamos veikos yra laikomos korupcinio pobūdžio nusikalstamomis veikomis nustato Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas. Šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje yra nurodyta, kad korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

Sąvoka „korupcinio pobūdžio nusikalstama veika“ yra plati ir apima eilę nusikalstamų veikų. Norint atitinkamą valstybės tarnautojo veiką kvalifikuoti kaip šiurkštų tarnybinį nusižengimą pagal VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 3 punktą, būtina nustatyti konkrečią korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčią veiką už kurią bus taikoma tarnybinė atsakomybė. Iš STT pateiktos informacijos matyti, kad VMI viršininkas D.B. įtariamas piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi.

Teismų praktikoje piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi suprantamas kaip tyčinis valstybės tarnautojo savo tarnybinės padėties, įstatymais ar kitais teisės aktais suteiktų teisių, pareigų ir įgaliojimų panaudojimas arba nepanaudojimas priešingai tarnybos interesams, jos veiklos principams, esmei ir turiniui. Prieštaraujanti tarnybos interesams veika yra tokia veika, kuri prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Seimo statute, Valstybės tarnybos įstatyme įtvirtintiems principams, valstybės institucijos ar įstaigos tikslams, valstybės tarnautojo pareiginėms instrukcijoms, neatitinka valstybės, kitų valstybės institucijų ir įstaigų, žmonių interesų ir nukreipta ne į valstybės ir asmenų teisėtų interesų gynimą, o į jų pažeidimą. Tai reiškia, kad valstybės tarnautojas, patekęs į prieštaringą situaciją, turėtų susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų arba, atvirkščiai, jų imtis. Piktnaudžiaujantis tarnyba valstybės tarnautojas, skirtingai nuo asmens viršijančio įgaliojimus, veikia savo kompetencijos ribose, neišterpia į kitų asmenų kompetenciją (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 18 d. nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-354-511-2015*).

Piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi gali būti padaromas tiek aktyviais veiksmais, tiek ir neveikimu, t. y. neatlikimu veiksmų, kurie, tinkamai atliekant savo pareigas ir įgaliojimus, buvo būtini. Piktnaudžiavimas gali pasireikšti tiek ilgalaikiu, sistemingu tarnybos pareigų netinkamu vykdymu, tiek vienkartinio poelgiu. Piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi padaromas tiesiogine arba netiesiogine tyčia. Veika pripažįstama padaryta tyčia, jeigu nustatoma, kad asmuo suvokė savo veikos pavojingumą, numatė šios veikos pavojingus padarinius ir tų padarinių siekė arba sąmoningai leido jiems atsirasti. Faktą, kad valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo piktnaudžiavo tarnybine padėtimi, dažniausiai patvirtina aplinkybės, kad toks asmuo veikdamas arba neveikdamas atitinkamu būdu pažeidė teisės aktų nuostatas, įtvirtinančias tam tikrų teisiškai reikšmingų veiksmų atlikimo tvarką, nesilaikė iš teisės aktų jam kylančių teisių ir pareigų

Taikant teisinę (tarnybinę) atsakomybę už piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi, visais atvejais būtina atskleisti, kokiais įgaliojimais, teisėmis ar pareigomis piktnaudžiavo valstybės tarnautojas, kodėl laikoma, kad įgaliojimai, teisės ar pareigos panaudoti priešingai tarnybos interesams. Kadangi piktnaudžiavimas susijęs su valstybės tarnautojo pareiginių įgaliojimų esmės iškreipimu, turi būti nurodyta, kokius teisės aktus asmuo savo veika pažeidė. Tai gali būti bendro pobūdžio teisės aktai (pvz., Valstybės tarnybos įstatymas) arba vidiniai institucijos ar įstaigos teisės aktai, apibrėžiantys konkretaus valstybės tarnautojo pareigines funkcijas.

Kiekviena teisei priešinga veika neišvengiamai yra pažeidžiami visuomeniniai santykiai, t. y. sukeliama tam tikri reikšmingi savo pavojingumu padariniai visuomenės saugomų vertybių srityje. Įstatymų leidėjas, atsižvelgdamas į padarinių kilmę, tam tikrų veikų sudėtis apibrėžė kaip materialiąsias, būtinuoju veikos sudėties požymiu įtvirtindamas padarinių atsiradimą. Pažymėtina, kad baudžiamajame įstatyme numatytas „didelės žalos“ požymis, apibūdinantis nusikalstamos veikos padarinius, yra pagrindinis nusikaltimų valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams bei drausminių (tarnybinių) valstybės tarnautojų pažeidimų atirbojimo kriterijus, pagal kurį sprendžiama, ar veika peržengia tarnybinio nusižengimo ribas ir laikytina nusikalstama. Didelės žalos požymis reiškia padidintą piktnaudžiavimo pavojingumą, kuris nustatomas atsižvelgiant ne tik į kilusios žalos, bet ir pačios veikos pobūdį, pažeistų įstatymo saugomų vertybių, veiklos srities, kaltininko einamų pareigų svarbą. Teismų praktikoje pripažįstama, kad valstybės tarnautojas, piktnaudžiaudamas tarnyba, visada pažeidžia atitinkamus teisės aktus ir tokiu būdu diskredituoja valstybės tarnautojo vardą, tačiau ne bet koks valstybės tarnautojo vardo diskreditavimas gali būti vertinamas kaip didelė žala valstybei. Nesant padarinių (didelės žalos), piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi ar (ir) tarnybos įgaliojimų viršijimas paprastai pripažįstami tarnybiniu (drausminiu) nusižengimu (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. spalio 20 d. nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-355/2009*).

Iš STT pateiktos medžiagos (STT 2017 m. sausio 9 d. kriminalinės žvalgybos veiksų (apžiūros) atlikimo protokolas Nr. 18-14-2, pateiktas Komisijai STT 2017 m. sausio 10 d. raštu Nr. 4-01-268 „Dėl informacijos, reikalingos tarnybiniam tyrimui tirti“) matyti, kad VMI viršininko D.B. ir UAB koncerno „MG BALTIC“ viceprezidento R.K. 2015 m. rugpjūčio 28 d. susitikimo metu R.K. siūlo D.B. pagalbą ar tarpininkavimą santykiuose su politikais ir pateikia pavyzdį, susijusį su AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus S.D. palaikymu, jam toliau eiti pareigas.

VMI viršininkas D.B., pasinaudodamas jam suteiktais įgalinimais ir siekdamas asmeninės naudos, atskleisdamas koncerno „MG Baltic“ viceprezidentui R.K. informaciją, žinomą tik mokesčių administratoriui, apie mokesčių mokėtojus J.N., G.M. ir M.M. (atskleidė informaciją apie šių asmenų patikrinimus ir jiems priskaičiuotas mokesčių sumas) bei UAB „Leksita“ (informaciją apie įmonės mokestinio tyrimo procesą), pažeidė MAĮ 38 straipsnio 1 dalį, kurioje pasakyta, kad informacija apie mokesčių mokėtoją, pateikta mokesčių administratoriui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik teisėtiems tikslams; MAĮ 38 straipsnio 2 dalies 6 punktą, kuriame teigiama, kad paslapyje nelaikoma informacija, susijusi su mokesčių teisės aktų pažeidimais, kai mokesčių mokėtojo kaltė už mokesčio įstatymo pažeidimus įrodyta. Mokesčių mokėtojo kaltė laikoma įrodyta, kai mokesčių mokėtojas per įstatymų nustatytus terminus ir tvarka neapskundė mokesčių administratoriaus veiksmų arba kai apskundus mokesčių administratoriaus veiksmus skundą nagrinėjanti institucija savo sprendimu jų nepripažįsta neteisėtais ir tokio sprendimo mokesčių mokėtojas įstatymų nustatytais terminais bei tvarka neapskundė, arba kai skundą nagrinėjančios institucijos sprendimas, nepripažįstantis mokesčių administratoriaus veiksmų neteisėtais, yra galutinis; MAĮ 32 straipsnio 3 ir 5 punktus, kuriuose teigiama, kad mokesčių administratorius, atlikdamas savo funkcijas, privalo tiksliai laikytis mokesčių teisės aktų bei užtikrinti informacijos apie mokesčių mokėtoją slaptumą.

Be to, VMI viršininkas D.B., pasinaudodamas savo tarnybine padėtimi ir sutikdamas tarpininkauti mokesčių mokėtojui teikiant prašymą pritarti jo siūlomam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui ir iš anksto tardamasis priimti prašymą kitu būdu, negu nustatyta Mokesčių mokėtojo prašymo pritarti mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui pateikimo, prašymo nagrinėjimo, mokesčių administratorių įpareigojančio sprendimo priėmimo ir pakeitimo taisyklių 7 punkte, galimai sukūrė išskirtines sąlygas konkrečiam mokesčių mokėtojui ir pažeidė nustatytą mokesčių mokėtojų lygybės principą ir atitinkamai MAI 7 straipsnį bei 37¹ straipsnio nuostatas.

Tokiu būdu ir tokiais savo veiksmais (piktnaudžiaudamas tarnybine padėtimi) D.B. diskreditavo valstybės tarnautojo vardą, visą valstybės tarnybą ir VMI autoritetą. Šią teisei priešingą veiką D.B. padarė tyčia, t.y. suvokė daromų teisės aktų pažeidimų pavojingumą ir priešingumą teisei, numatė galimus šios veikos padarinius ir sąmoningai leido jiems atsirasti.

Dėl VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 4 punkte numatyto šiurkštaus tarnybinio nusižengimo – piktnaudžiavimas tarnyba ir šiurkštus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimas.

Įstatymų leidėjas piktnaudžiavimą tarnyba ir šiurkštų Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimą apibrėžia kaip šiurkštų tarnybinį nusižengimą, kuriuo šiurkščiai pažeidžiamos valstybės tarnybos bei kitų valstybės tarnautojo veiklą reglamentuojančių įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nuostatos, šiurkščiai nusižengiama valstybės tarnautojo pareigoms ar valstybės tarnautojo veiklos etikos principams.

Iš aptariamo šiurkštaus tarnybinio nusižengimo dispozicijos galima daryti pagrįstą išvadą, kad norint valstybės tarnautojo veiką kvalifikuoti kaip šiurkštų tarnybinį nusižengimą pagal VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 4 punktą, būtina nustatyti dvi teisiškai reikšmingas aplinkybes, tai piktnaudžiavimą tarnyba bei šiurkštų Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimą. Valstybės tarnautojo veikoje nenustačius bent vienos iš šių aplinkybių, tarnautojo veika negali būti kvalifikuota pagal VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 4 punktą ir atitinkamai tarnautojas negali būti traukiamas tarnybinėn atsakomybėn.

Piktnaudžiavimo tarnyba sąvoka yra apibrėžta VTĮ 2 straipsnio 13 dalyje, kurioje nurodyta, kad piktnaudžiavimu tarnyba yra laikoma valstybės tarnautojo veika (veikimas ar neveikimas), kai tarnybinė padėtis naudojama ne tarnybos interesais arba ne pagal įstatymus ar kitus teisės aktus, arba savanaudiškais tikslais (neteisėtai pasisavinamas ar kitiems perleidžiamas svetimas turtas, lėšos ir t. t.) ar dėl kitokių asmeninių paskatų (keršto, pavydo, karjerizmo, neteisėtų paslaugų teikimo ir t. t.), taip pat valstybės tarnautojo veiksmai, kuriais viršijami suteikti įgaliojimai ar savivaliaujama.

Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje yra nustatyta koks asmuo yra laikomas šiurkščiai pažeidusiu šio įstatymo nuostatas. Taigi įstatymų leidėjas nustatė, kad šiurkščiai pažeidusiu Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimus laikomas toks asmuo, kuris pažeidė šio įstatymo nuostatas, nors šiam asmeniui jau buvo pateiktos išankstinės rašytinės rekomendacijos, nuo kokių sprendimų rengimo, svarstymo ar priėmimo jis privalo nusišalinti; taip pat asmuo, kuris šio įstatymo nuostatas pažeidė pakartotinai per vienerius metus nuo tos dienos, kurią šis asmuo buvo pripažintas pažeidęs šį įstatymą.

Taigi norint VMI viršininko D.B. veiką (veikimą ar neveikimą) kvalifikuoti kaip šiurkštų tarnybinį nusižengimą, nustatytą VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 4 punkte, būtina nustatyti, kad D.B. būdamas valstybės tarnautoju (įstaigos vadovu), piktnaudžiavo tarnyba ir tokiu būdu šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimus.

Tarnybinio nusižengimo tyrimo metu Komisija nustatė, kad VMI viršininkas D.B. teisės aktų nustatyta tvarka nei pakartotinai, nei kada nors apskritai nebuvo pripažintas pažeidęs Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimus. Taip pat Komisija tyrimo metu nenustatė, kad VMI viršininkas D.B. kada nors būtų pažeidęs Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatas, nors šiam asmeniui jau buvo pateiktos išankstinės rašytinės rekomendacijos, nuo kokių sprendimų rengimo, svarstymo ar priėmimo jis privalo nusišalinti. Atsižvelgus į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad pripažinti VMI viršininką D.B. šiurkščiai pažeidusiu Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimus, nėra teisinio pagrindo. Nenustačius D.B. veikoje šiurkštaus Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimo fakto, kuris yra būtinas šiurkštaus tarnybinio nusižengimo, nustatyto VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 4 punkte, sudėties elementas, neaktualus tampa D.B. piktnaudžiavimo tarnyba nustatinėjimo klausimas, kvalifikuojant pastarojo veiką pagal VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 4 punktą.

Atsižvelgus į tai, kad tarnybinio nusižengimo kvalifikacijoje nenustačius visų būtinų tarnybinio nusižengimo sudėties elementų, nėra ir teisinio pagrindo tarnybinei atsakomybei atsirasti, Komisija daro išvadą, kad VMI viršininkas D.B. tarnybinio nusižengimo, numatyto VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 4 punkte - piktnaudžiavimas tarnyba ir šiurkštus Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimas – nepadarė.

Valstybinė mokesčių inspekcija dėl jai keliamų tikslų skatinti savanorišką mokesčių mokėjimą, padėti mokesčių mokėtojams teisingai apskaičiuoti ir sumokėti mokesčius mažiausiomis sąnaudomis, profesionaliai įgyvendinti mokesčių administravimo politiką yra institucija, kuri turi atitikti ypatingai aukštus veiklos skaidrumo, objektyvumo, teisėtumo, patikimumo standartus. Atsakinga ir aukščiausiais mokesčių administratoriaus valstybės tarnautojų etikos principais pagrįsta Valstybinės mokesčių inspekcijos veikla yra reikšmingas visuomenės pasitikėjimo institucija pagrindas. Valstybinė mokesčių inspekcija jau senokai viešojoje erdvėje pateikiama kaip geros praktikos pavyzdys administravimo požiūriu, todėl neatsakingi ir valstybės tarnybą diskredituojantys aukščiausio lygio Valstybinės mokesčių inspekcijos vadovo veiksmai sugriautų ilgus metus kurtą palankų Valstybinės mokesčių inspekcijos, kaip institucijos, įvaizdį ir visuomenės pasitikėjimą, kuris mažintų valstybės formuojamos finansų politikos patikimumą ir pasitikėjimą makroekonominiu stabilumu. Piktnaudžiaujančio savo tarnybine padėtimi asmens vadovavimas vienai iš didžiausių ir reikšmingiausių valstybės institucijų yra nesuderinamas su Valstybinės mokesčių inspekcijos uždavinių, kuriais būtina užtikrinti reikalavimą mokesčių mokėtojams atlikti

pareigas, įgyvendinti mokesčių įstatymus bei užtikrinti, kad mokesčiai į biudžetą būtų sumokėti, įgyvendinimu.

Komisija, įvertinusi ir apibendrinusi išdėstytas aplinkybes, nusprendžia, kad VMI viršininkas D.B. padarė šiurkščius tarnybinius nusižengimus, numatytus VTĮ 29 straipsnio 6 dalies 1 ir 3 punktuose, t.y. valstybės tarnautojo elgesys, susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu, diskredituojantis valstybės tarnybą, žeminantis žmogaus orumą, ar kiti veiksmai, tiesiogiai pažeidžiantys žmonių konstitucines teises bei korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinti veika (piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi), susijusi su tarnybinių pareigų atlikimu, nors už šią veiką valstybės tarnautojas ir nebuvo traukiamas baudžiamojo ar administracinės atsakomybės.

Pagal VTĮ 29 str. 4 d. už šiurkštų tarnybinių nusižengimą gali būti skiriama griežčiausia tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, kuri savo esme reiškia, kad tarnautojo poelgiai visais reikšmingais aspektais – pažeidimų sunkumo, kilusių pasekmių, kaltės formos ir laipsnio – buvo įvertinti kaip nesuderinami su valstybės tarnautojo statusu. Būtina pastebėti, kad teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad būtent nustatyti teisės aktų pažeidimai, sukeltos pasekmės, nusižengusiojo asmens kaltės forma sudaro tą teisiškai reikšmingų aplinkybių visumą, kuria yra pagrindžiamas griežčiausios tarnybinės nuobaudos – atleidimas iš pareigų paskyrimas.